

1.0. AMAÇ

Bu şartname, 09UY0001-3 Plastik Kaynakçısı Seviye - 3 adayının belgelendirilmesine yönelik olarak yapılacak olan sınav için temel şartları, yeterlilik alanını, sınav koşullarını, kabul şartlarını ve belgelendirme süreci hakkında bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

1.1.MESLEK TANIMI

Plastik Kaynakçısı (Seviye 3) ; iş sağlığı ve güvenliği ile çevresel önlemleri alarak, kalite sistemleri çerçevesinde, mesleği ile ilgili iş organizasyonu yapan, tesisatın kaynak yöntemini belirleyen, kaynak işlemini ve testlerini yapan ve mesleki gelişim faaliyetlerini yürüten nitelikli kişidir.

1.0. BİLGİ VE BECERİNİN SINANMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. ZORUNLU BİRİMLER

09UY0001-3/A1 Plastik Kaynaklarında İş Sağlığı ve Güvenliği

09UY0001-3/A2 Plastik Kaynaklarıyla İlgili **Genel Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerisi**

2.1.1 Teorik Sınav

A1 ve A2 zorunlu yeterlilik birimlerinin her birinden T1 adlı yazılı teorik bir sınav yapılır. Sınavlarda her bir soru için 2 dk. süre verilir ve $A1 = 5$, $A2 = 10$ soru olmak üzere toplam 15 adet soru sorulur. Sorular BTSO MESYEB soru bankasından rastlantısal olarak seçilir, her bir soru eşit puanlı ve toplam değeri 100 puandır. Adayın yazılı teorik sınavlarda başarılı olabilmesi için her bir birimden en az 70 % başarı sağlaması gerekir.

2.1.2 Performansa Dayalı Sınav

A1 ve A2 zorunlu yeterlilik birimlerinden performansa dayalı sınav **yapılmamaktadır**.

2.2. SEÇMELİ BİRİMLER

09UY0001-3/B 14 PE Malzeme Grubu 3.4 Alt grubu çerçevesinde Plastik Kaynak Uygulaması

09UY0001-3/B 15 PE Malzeme Grubu 3.5 Alt grubu çerçevesinde Plastik Kaynak Uygulaması

09UY0001-3/B 16 PE Malzeme Grubu 3.6 Alt grubu çerçevesinde Plastik Kaynak Uygulaması

09UY0001-3/B 17 PE Malzeme Grubu 3.7 Alt grubu çerçevesinde Plastik Kaynak Uygulaması

09UY0001-3/B 18 PE Malzeme Grubu 3.8 Alt grubu çerçevesinde Plastik Kaynak Uygulaması

2.2.1 Teorik Sınav

B14, B15, B16, B17 ve B18 seçmeli yeterlilik birimlerinin her birinden T2 adlı yazılı teorik bir sınav yapılır. Sınavlarda **her bir soru için 2 dk. süre verilir** ve *B14=5, B15=5, B16= 5, B17=5, B18=5 adet soru sorulur*. Sorular BTSO MESYEB soru bankasından rastlantısal olarak seçilir. Her bir sorunun puanı eşit ağırlıktadır ve toplam değeri 100 puandır. Adayın yazılı teorik sınavlardan başarılı olabilmesi için her bir birimden ayrı ayrı **en az 80 % başarı sağlaması gerekir**.

2.2.2. Performansa dayalı sınav

B14, B15, B16, B17 ve B18 seçmeli yeterlilik birimlerinin her birinden P1 adlı performansa dayalı bir sınav yapılır.

P1 adlı performansa dayalı sınavlar aşağıdaki tablo bilgilerine göre yapılır :

MALZEME GURUBU : 3 PE (POLİETİLEN)	Yeterlilik Birimi	Alt Gurup	Sınav Parçası (Ürün Tipi : Boru)	Kaynak Prosesi	Kaynak Şekli	Geçerlilik Aralığı	Test Yöntemleri (Muayene / Deney Tipi)
	09UY0001 - 3 / B14	3.4	110 ≤ dn ≤ 180	Isıtılmış Eleman	Alın Kaynağı ⌋⌋	DN ≤ 315	1 - Gözle Muayene
			SDR ≤ 17,6				2 - Çekme Testi
	09UY0001 - 3 / B15	3.5	dn ≥ 400	Isıtılmış Eleman	Alın Kaynağı ⌋⌋	DN > 315	1 - Gözle Muayene
			SDR ≤ 17,6				2 - Çekme Testi
	09UY0001 - 3 / B16	3.6	90 ≤ dn ≤ 125	Elektrofüzyon	Geçme Manşon 	DN ≤ 315	1 - Gözle Muayene
SDR ≤ 17,6			2 - Kabuk Soyma Ezerek Kırma (sıyırma)				
09UY0001 - 3 / B17	3.7	dn ≥ 355	Elektrofüzyon	Geçme Manşon 	DN > 315	1 - Gözle Muayene	
		SDR ≤ 17,6				2 - Kabuk Soyma Ayırma Deneyi veya Şerit Bükme Deneyi	
09UY0001 - 3 / B18	3.8	90 ≤ dn ≤ 125	Elektrofüzyon	Semer Mesnet †	Bütün DN ' ler	1 - Gözle Muayene	
		SDR ≤ 17,6				2 - Kabuk Soyma	
		üstüne dn ≤ 63				Ezerek Kırma (sıyırma)	

Adayın P1 performansa dayalı sınavlardan başarılı olabilmesi için ;

1.Kaynak uygulama esnasındaki performansın yeterli olması.
(deney sonlandırmayı gerektirecek bir hata yapılmamış olması),

2.Kaynak numune ve örneğinin gözle inceleme ve muayene sonuçlarının ilgili standartlarda belirtilen kabul kriterlerini sağlaması gerekir.

İlgili Standartlar :

TS EN 13067 de tanımlı şartlarının tamamı ,

Gözle muayene için : **TS EN 13100 - 1,**

Eğme deneyi için : **TS EN 12814 - 1,**

Çekme deneyi için : **TS EN 12814 - 2,**

Sıyırma deneyi için : **TS EN 12814 - 4,**

(Anma kalınlıkları 10 mm den daha büyük olan boru / ekleme parçalarının (elektrofüzyon) bağlantılarında)

ISO 13854 ' te tarif edilen ayırma deneyi veya

ISO 21751 ' e göre şerit bükme deneyi .

Bu testlerin nasıl ve neye göre yapılacağı PB.F.11-50 ve PB.F.11-53 formlarında tanımlanmıştır.

2.3. Ölçme ve Değerlendirme

Yeterlilik belgesi alınabilmesi için; A grubu yeterlilik birimlerinin tamamından ve B grubu yeterlilik birimlerinin en az bir tanesinden başarılı olunması gereklidir.

Uygulama sınavı için deney ve muayeneye ilişkin **TS EN 13067'de belirtilen tüm şartlar sağlanmalıdır.** Deney numunesini tamamlamak için adayın kullanacağı süre imalat şartları altında kullanılan süreye karşılık gelmelidir.

BTSO MESYEB dışındaki işyerlerinde uygulamalı performans sınavı yapılması durumunda, işyeri çalışma şartlarına, makine, ekipman ve benzeri donanımlara uygun uygulamalı performans sorusu hazırlanacaktır.

2.4. Diğer Şartlar

2.4.1 Sınavlarda her soru eşit ağırlıktadır. Yanlış cevaplar dikkate alınmayıp, değerlendirme doğru cevaplar üzerinden yapılır.

- 2.4.2 Belgelendirmeye hak kazanmak için A grubu zorunlu yeterlilik birimlerinin tamamından, B grubu seçmeli yeterlilik birimlerinin ise **en az birinin teorik ve performans sınavlarından başarılı olunması gerekir.**
- 2.4.3 **Teorik ve uygulama sınavının her ikisinden de başarılı olma şartı aranır.** Sınavların herhangi bir bölümünden başarısız olan aday bir yıl içinde başarısız olduğu bölümden yeniden sınava girebilir. *Bir yıl içerisinde bu hakkını kullanmadığı takdirde aday yeniden sınav kaydı yaptırarak her iki sınava da tekrar girmek zorundadır.*
- 2.4.4 Sınav kurallarını ihlâl eden, etik olmayan davranışlar sergileyen adayların (örn. Kopya çekme, başkası adına sınava girme vb.) sınavı geçersiz sayılır ve **sınava yeniden başvurması için en az 3 ay beklemesi gerekir.**
- 2.4.5 Sınavlar, genel sınav kurallarına uygun yapılır. Sınavlar esnasında adayların birbiri ile konuşması, yardımlaşması, telefon görüşmesi yapması ve sınav süresince sınav salonu dışına çıkması yasaktır.
- 2.4.6 Uygulama sınavında adayların kullandığı test parçaları sınav esnasında görsel olarak kayıt altına alınır.
- 2.4.7 Uygulama sınavında adayların kullandığı test parçalarının (uygulama sınavı sonunda aday tarafından oluşturulan parça) üzerine -gizlilik ve güvenliği sağlamak açısından- adayların TC kimlik numaralarından bir bilgisayar programı aracılığı ile otomatik olarak oluşturulan Aday No yazılır. Kayıt altına alınan test parçaları, aşağıda belirtilen itiraz süresince BTSO MESYEB tarafından muhafaza edilmek üzere Sınav Yapıcı tarafından, Sınav ve Belgelendirme Yöneticiliğine teslim edilir.
- 2.4.8 Sınavlarda kullanılan her türlü kırtasiye malzemesi BTSO MESYEB tarafından sağlanır.
- 2.4.9 Uygulama sınavında kullanılan malzemeler, adayın başvurduğu sınav niteliğine göre BTSO MESYEB tarafından hazırlanan malzeme listesine göre, aday/adayın çalıştığı firma tarafından temin edilir. Malzemeleri aday/adayın çalıştığı firmanın temin etmediği hallerde BTSO MESYEB temin eder. Bu durumda malzeme bedeli aday/adayın çalıştığı firmadan talep edilir.

3.0. REFERANSLAR

09UY0001-3 Plastik Kaynakçısı Seviye - 3 sınav uygulamaları ve değerlendirmelerine esas alınan standartlar aşağıda sıralanmaktadır;

Belgelendirme Standardı	Değerlendirme Standardı
TS EN 13067: Kaynakçı nitelik sınavları - Plâstik kaynağı yapan personel - Kaynaklı termoplastik birleştirmeler -	09UY0001-3 Plastik Kaynakçısı Seviye - 3 Ulusal Yeterliliği

4.0. BELGELENDİRME

Sınav sonuçlarına göre, görevlendirilen Belgelendirme Program Kurulu Üyesi (Karar Verici) belgelendirmeye ilişkin kararı verir. Sonuç www.btsomesyeb.com.tr adresli web sitesinden yayınlanır ve ilgiliye bildirilir.

4.1. Adayda Aranılan Şartlar

Sadece eğitimlerinin ve/veya önceki çalışmalarının, planlanan sınavı geçmeyi muhtemel kılacağını gösteren kaynakçılarının sınava girmesine izin verilebilir.

Kural olarak aşağıdaki şartların birinin karşılanması bunun için yeterlidir:

- Plâstik işçisi olarak çıraklığın tamamlanması,
- Plâstik kaynakçısı olarak **en az iki yıl tecrübe** (şirket sertifikası , *bonservis* , *daha önce alınmış kaynakçı belgesi*)
- Plâstik kaynakçılar nitelik belirleme sınavına hazırlık için referans standartta (TS EN 13067) belirtilen içerikte teknik ve uygulamalı eğitim kursunu tamamlamış olmak .

4.2. Belgelerin Teslimi

Belgeler, belge sahibine imza karşılığı veya belge sahibinin talebi halinde, Başvuru Formundaki adresine posta veya kargo ile gönderilir.

4.3. Belgenin Kaybedilmesi

Belge sahibi, belgesini geçerlilik süresi içinde kaybettiğini ve yeni belge düzenlenmesini dilekçe ile talep eder. Bu talep uygun bulunur ise belge yenileme ücreti alınarak kaybedilen belge bilgilerini içerir yeni bir belge düzenlenir.

4.4. Yeterlilik Belgesinin Geçerlilik Süresi ve Gözetim Sıklığı

Yeterlilik belgesinin süresi, sınavın başarı ile tamamlandığı tarihte başlar.

Belge, aşağıdaki şartların yerine getirilmesi kaydıyla 2 yıl süresince geçerlidir:

- Kaynakçının, yeterlilik sınav belgesine karşılık gelen nitelik aralığı içerisinde kaynak işini sürdürmesi sorumluluğu taahhüt edilmelidir. Kaynakçı 6 aydan daha fazla kaynak yapma işine ara vermemelidir.
- Kaynakçının beceri ve bilgisini sorgulamak için özel bir sebep olmamalıdır.
- İmalatçı her yıl, kaynakçının niteliğinin verilen yeterlilik sınav belgesi altındaki teknik şartlara uygun olduğunu belirlemelidir

Belge sahibinin gözetimi;

- Kaynakçının yeterlilik sınav belgesine karşılık gelen nitelik aralığı içerisinde kaynak işini **6 aydan fazla ara vermeksizin sürdürdüğünü,**
- Kaynakçının, yeterlik sınav belgesi altındaki **teknik şartlara uygun olarak çalıştığını,**
- Kaynakçının bilgi ve becerisini, kaynak yapma aralığı, belgenin geçerlilik süresince yapmış olduğu kaynak sayısı vb. bilgileri doğrulamak/elde etmek amacıyla BTSO MESYEB Gözetim ve Hizmet birim formu ile yapılır.

4.5. Yeniden Belgelendirme

Belgenin iptalini gerektirecek bir durum oluşmaması durumunda, İlk 2 yıllık sürenin bitiminden önce belgeli kişinin yaptığı kaynakların kalitesine ilişkin **kabul edilebilir bir kanıtın belgelendirme kuruluşuna sunulması ile kişinin belgesinin süresi 2 yıl daha uzatılır.**

Kabul edilebilir kanıt; kaynakçının yaptığı kaynaklara ilişkin kaynakçının yaptığı işleri denetleyen tarafsız bir gözetimcinin veya BTSO MESYEB tarafından görevlendirilen bir gözetmen nezaretinde bir kaynak numunesi hazırlanması ve bu numunenin BTSO MESYEB tarafından belirlenen bir test merkezinde muayenesi, raporlanması ve rapor sonuçlarının da bir değerlendirici tarafından incelenerek uygun bulunması halinde uzatma işlemi yapılabilir. Bu şartların sağlanmadığı durumlarda uzatma yapılabilmesi için kaynakçının pratik sınava alınması gerekir. Uzatma süresi bittikten sonra (ilk sınavın yapıldığı tarihten 4 yıl sonra) kaynakçı tekrar teorik ve pratik sınava girmelidir.

Belgenin geçerlilik süresi aşağıda belirtilen şartlara göre belirlenir :

- Yeniden belgelendirme sınavı, belgenin geçerlilik süresinin bitiminden itibaren 3 ay içerisinde yapılırsa, yeni belgenin geçerli olduğu tarih önceki belgenin geçerliliğinin bittiği tarihte başlar.
- Yeniden belgelendirme sınavı, belgenin geçerlilik süresinin sona erme tarihinden 3 ay sonra yapılırsa, yeni belgenin geçerlilik süresi yeniden belgelendirme sınavının yapıldığı tarihte başlar

4.6. Belgenin Askıya Alınması, İptali

Belgeli Kişinin Belge Talep Formundaki beyanı, bu Şartnamede belirtilen kurallar ve Logo/Marka Kullanım Talimatına aykırı bir davranışın tespiti halinde, belge iptal edilir. Belgesi iptal edilen kişi belgenin aslını BTSO MESYEB' e iade etmekle yükümlüdür.

Gözetim sürecinde, yapılan kontroller sonrasında şartların karşılanmadığı tespit edilirse, belge belirli bir süre askıya alınabilir. **Bu süre uygunsuzlukların durumuna göre 15 gün ile 6 ay arasında değişebilmektedir.** Belgelendirilmiş kişinin, askıya alma gerekçelerini ortadan kaldırması durumunda, Karar Verici kararı ile belge, belgelendirilmiş kişiye iade edilir.

5.0. İTİRAZ VE ŞİKÂyetLER

Başvuru sahiplerinden, adaylardan, belgelendirilmiş kişilerden ve onların işverenlerinden ve diğer kesimlerden belgelendirme süreci ve kriterleri konusunda itiraz ve şikâyetlerin olması halinde, itiraz/şikâyet sahibi BTSO MESYEB veya www.btsomesyeb.com.tr Web sitesinden İtiraz ve Şikâyet Başvuru Formunu doldurur ve imzalayarak (şahsen müracaat yapıldı ise) BTSO MESYEB' e teslim eder veya faks, e-posta vb. ile gönderir. Yapılan sınava ilişkin, sınavda kullanılan teçhizat ve sınav parçası veya numuneleriyle ilgili itiraz sınav tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılmalıdır. BTSO MESYEB' e yapılan İtiraz ve **Şikâyetler 30 gün içerisinde sonuçlandırılır.** Karar itiraz/şikâyet sahibine bildirilir.